

תביעה בענייני קניין רוחני - לבית משפט השלום או לבית המשפט המחוזי?

ינואר 22, 2019

סוף מעשה במחשבה תחילה גם בעת בחירתה של הערכאה הנכונה לדון בתביעה המבוססת על עילה מתחום הקניין הרוחני.

לאחרונה עלתה שוב לדיון סוגיית הסמכות העניינית של בתי המשפט לדון בתביעות בענייני קניין רוחני. בשני פסקי דין אשר ניתנו האחד על ידי בית המשפט המחוזי בתל אביב, **בעניין אליהו**^[1] והשני על ידי בית משפט השלום בנתניה, **בעניין שביט**^[2], נדרשו בתי המשפט לשאלת סמכותו העניינית של בית המשפט בתביעות אשר הוגשו בעילות המבוססות על חקיקה בתחום הקניין הרוחני. בשני המקרים, כפי שיובהר בתמצית להלן, הועברו התביעות מבית המשפט אליו הוגשו, לבית המשפט המוסמך ובשני המקרים הטיל בית המשפט הוצאות על התובע אשר טעה בבחירת הערכאה.

בעניין אליהו נדונה תביעה אשר הוגשה לבית המשפט המחוזי. התובע עתר לקבל צו הצהרתי בדבר קיומה של שותפות בינו לבין הנתבע. בנוסף, על בסיס הטענה לקיומה של זכות התובע לקבל את חלקו בתמלוגים אשר צמחו לנתבע מכח זכויות היוצרים שלו בשישה תקליטים אשר הופקו על ידי הצדדים במשותף (כך לטענת התובע), תבע התובע את חלקו בתמלוגים אלה. סכום התביעה עמד על ₪ 500,000 (ולחלופין על ₪ 440,000 על בסיס הטענה לקיומה של זכות לשכר ראוי).

בקשת הנתבע להעברת הדיון בתביעה לבית משפט השלום התקבלה. בית המשפט המחוזי ניתח את סעיפי החוק הרלוונטיים, ובכללם סעיף 40(4) לחוק בתי המשפט, וקבע כי יש להכריע בסוגיית הסמכות על בסיס שוויון של הסעד הנתבע, אף אם התובע מבקש סעד הצהרתי או צווי עשה ובלבד שאין מדובר בסעד שאין אפשרות לאמוד את שוויו. לפיכך, במקרה זה, מאחר ושוויו של הסעד המבוקש, לרבות הסעד ההצהרתי, אינו עולה על ₪ 500,000 על התביעה להתברר בפני בית משפט השלום.

בעניין שביט נדונה תביעה אשר הוגשה לבית משפט השלום בנתניה, על בסיס הטענה כי הנתבע הפר את זכויותיו של התובע בסימן מסחר. התובע עתר לקבלת צו מניעה קבוע נגד ההפרה וכן העמיד את סכום הפיצוי הנתבע על ידו על ₪ 300,000. בית משפט השלום בנתניה נעתר לבקשת הנתבע והעביר את התביעה לדיון בפני בית המשפט המחוזי על בסיס הקביעה כי כאשר מתבקש סעד של צו מניעה קבוע בעניין קניין רוחני לצד סעד כספי בגין הפרת סימני מסחר על פי פקודת סימני המסחר, שהינו סוגיה בתחום הקניין הרוחני, הרי שהסמכות לדון בתביעה כולה נתונה לביהמ"ש המחוזי. בית משפט השלום לא התייחס בהחלטתו לשאלת שוויו של צו המניעה הקבוע המבוקש על ידי התובע וניכר כי יצא מתוך נקודת הנחה שמדובר בסעד שאינו ניתן להערכה ולפיכך הוא נכנס בגדר סמכותו השיורית של בית המשפט המחוזי.

שתי ההחלטות הנזכרות לעיל, אשר ניתנו אך לאחרונה, ובסמיכות זמנים, על ידי בתי משפט שונים, מדגימות את הצורך לשקול בכובד ראש את אופן ניסוח הסעדים להם עותר התובע בעת הגשת תביעתו. כאשר מבוקש סעד אשר את שוויו לא ניתן להעריך בכסף, יש לציין זאת במפורש בכתב התביעה שאחרת, לשיטתו של בית המשפט המחוזי בעניין אליהו, ככל שהסעד הכספי נכנס בגדר סמכותו העניינית של בית משפט השלום - תועבר התביעה לבית משפט זה (אם לא הוגשה אליו מלכתחילה).

הפעלת העקרונות הקבועים בחקיקה הרלוונטית ובפסיקה לשם בחירת הערכאה הנכונה חוסכת, בין היתר, זמן ומשאבים. כמו כן, בעת ניסוח תביעה הנוגעת לענייני קניין רוחני יש לזכור את הוראות החוק הספציפיות המעניקות סמכות בעניינים מסוימים לבית המשפט המחוזי כגון: סעיף 46 לפקודת השותפויות, סעיף 188 לחוק הפטנטים ואחרים.

ערן ברקת

עורך דין, שותף בכיר

אורית גונן

עורכת דין, שותפה

ערן ברקת הינו שותף בכיר
בגילת, ברקת ושות'

אורית גונן הינה שותפה
בגילת, ברקת ושות'

[1] ת"א 10381-07-18 **אליהו נ' מנטיין** (פורסם בנוב, 28.11.2018).

[2] ת"א 25403-09-17 **שביט נ' דג'ברי** (פורסם בנוב, 9.12.2018).

These newsletters are provided for general information only. It is not intended as legal advice or opinion and cannot be relied upon as such.